

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК”

Харків
2012

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК”

галузь знань 0304 “Право,”
освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”,
спеціальність 8.18010003 “Судова експертиза”

*Затверджено вченою радою університету
(протокол № 10 від 15.06.2012 р.)*

Харків
2012

Програма навчальної дисципліни “Експертний висновок” (галузь знань 0304 “Право,” освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”, спеціальність 8.18010003 “Судова експертиза”) / уклад.: В. А. Журавель, В. О. Коновалова, В. Ю. Шепітько, В. В. Семенов. – Х.: Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2012. – 9 с.

У к л а д а ч і: В. А. Журавель,
В. О. Коновалова,
В. Ю. Шепітько,
В. В. Семенов

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 5 від 27.07.2012 р.)*

І. ВСТУП

Реалізація норм чинного законодавства, винесення обґрунтованих судових рішень неможливе без забезпечення правосуддя незалежною, кваліфікованою, такою що базується на передових досягненнях науки і техніки, експертизою. У зв'язку з цим зростає роль судового експерта як незацікавленої, обізнаної особи, яка володіє спеціальними знаннями і практичними навичками, необхідними для проведення відповідних експертних досліджень. Серед напрямів підготовки експертів особливого значення набувають знання, спрямовані на формування вмінь і складання висновку експерта. Зазначене зумовлює потребу в активізації підготовки висококваліфікованих експертів саме з цього напрямку.

Навчальна дисципліна “Експертний висновок” є необхідною в програмі підготовки професійних експертів і включає до себе такі теми: “Висновок експерта: сутність, структура, зміст”, “Форми і види висновків експерта”, “Висновок експерта як джерело доказів”, “Процедура складання експертного висновку як результату експертного провадження”, “Повідомлення про неможливість надання висновку”, “Порядок оцінки висновку експерта та його наслідки”.

У результаті вивчення судової експертизи судовий експерт-магістр повинен:

- знати** законодавство України про судову експертизу;
- теоретичні, процесуальні та організаційні засади провадження судових експертиз;
- процедуру побудови експертних версій та завдань, визначення шляхів їх перевірки і вирішення, формулювання експертних прогнозів;
- структуру висновку експерта, порядок оформлення результатів експертних досліджень;
- форми і види висновків експерта;
- процедуру складання експертного висновку як результату експертного провадження;
- порядок оцінки висновку експерта та його наслідки.
- підстави та межі юридичної відповідальності експерта за порушення чинного законодавства;

у м і т и правильно застосовувати на практиці набуті знання з теорії судової експертизи, виконувати на сучасному науково-методичному рівні судові експертизи;

- висувати експертні версії та формулювати експертні прогнози;

- обробляти отримані результати, аналізувати, узагальнювати, формулювати експертні висновки на основі одержаних емпіричних та аналітичних даних;

- представляти підсумки здійсненої дослідницької роботи у вигляді висновків, звітів, довідок, оформлених відповідно до вимог чинного законодавства;

- вести бібліографічну роботу із залученням сучасних інформаційних технологій;

- надавати фахові консультації та іншу інформаційну допомогу з питань дослідження та оцінки матеріальних об'єктів, явищ та процесів, що стосуються обставин справ, які перебувають у провадженні судів, органів дізнання та досудового слідства;

- готувати огляди щодо використання технічних засобів і методів у слідчій і судовій практиці, виявленні й запобіганні злочинів і правопорушень у конкретному регіоні;

- проводити попередні дослідження матеріальних об'єктів і слідів, речових доказів з метою з'ясування підстав для порушення кримінальної справи, висування версій про природу, походження об'єкта, встановлення даних про особистість підозрюваної особи.

2. ЗМІСТ

I. Висновок експерта: сутність, структура, зміст

Поняття та сутність висновку експерта як єдиного процесуального документа. Складові частини експертного висновку та їх зміст (вступна, дослідницька, заключна). Нормативні акти, що регламентують зміст висновку експерта. Вимоги, які ставляться до формулювання висновків експертів.

II. Форми і види висновків експерта

Види висновків експерта (однозначні, альтернативні, умовні, безумовні, позитивні, негативні). Висновки про тотожність або про групову належність об'єкта. Форми викладань висновків експерта (категорична, ймовірна). Значення і роль категоричних та ймовірних висновків експерта в судово-слідчій практиці.

III. Висновок експерта як джерело доказів

Висновок експерта як самостійне джерело доказів, передбачених у КПК України (ч.2 ст. 65, 75). Доказова цінність висновків експерта. Специфічні риси висновку, зумовлені його сутністю, в порівнянні з іншими доказами. Значення висновку експерта на різних стадіях розслідування.

IV. Процедура складання експертного висновку як результату експертного провадження

Процесуальні вимоги до оформлення результатів дослідження та його реквізити. Особливості складання висновків при проведенні первинної, повторної, додаткової, комісійної та комплексної експертизи. Оформлення додатків до висновку експерта (фототаблиць, креслень, схем, діаграм тощо).

V. Повідомлення про неможливість надання висновку

Підстави для повідомлення про неможливість надання висновку. Зміст та структура повідомлення про неможливість надання висновку. Процесуальні вимоги щодо оформлення повідомлення. Процесуальні наслідки складання експертом повідомлення про неможливість надання висновку.

VI. Порядок оцінки висновку експерта та його наслідки

Загальні підстави здійснення оцінки висновку як доказу слідчим (судом). Зіставлення висновку експерта з іншими зібраними в справі доказами, визначення місця й значення кожного встановленого факту в системі доказів і оцінка висновку в цілому. Одержання роз'яснень або доповнень по отриманому висновку. Розгляд питання про призначення додаткової або повторної експертизи. Встановлення відповідності висновків експерта іншим доказам у справі як необхідний етап оцінювання кожного висновку. Особливості оцінки результатів різних експертиз щодо одного й того ж об'єкта. Негативна оцінка суб'єктами доказування висновку експерта: процедура, наслідки.

3. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Інструкція про призначення та проведення судових експертиз: затв. Наказом Міністерства Юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5. [zakon.rada.gov.ua].

Абрамова В. М. Экспертные ошибки: причины, последствия, профилактика: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / В. М. Абрамова. – К., 2004. – 260 с.

Аверьянова Т. В. Судебная экспертиза: курс общей теории / Т. В. Аверьянова. – М.: Норма, 2006. – 479 с.

Белкин Р. С. Криминалистика: проблемы сегодняшнего дня / Р. С. Белкин. – М.: Норма, 2001. – С. 240.

Белкин Р. С. Понятие экспертных ошибок и их классификация / Р. С. Белкин, А. К. Педенчук // Общетеорет., правовые и организационные основы судеб. экспертизы: сб. науч. тр. – М.: ВНИИСЭ, 1987. – С. 59-66.

Експертизи в судовій практиці. – К.: [б.в.], 1993.

Про судову експертизу: Закон України № 4038-ХІІ від 25.02.1994 р. [zakon.rada.gov.ua].

Клименко Н. И. Экспертные ошибки и их причины / Н. И. Клименко // Криминалистика и судеб. экспертиза: респ. межвед. науч.-метод. сб. – К.: Вища шк., 1988. – № 37. – С. 35-38.

Кокорев Л. Д. Доказательства и доказывание в уголовном процессе / Л. Д. Кокорев, Н. П. Кузнецов. – Воронеж: Изд-во Воронеж ун-та, 1995. – 272 с.

Конституція України. – К.: [б.в.], 1996.

Корухов Ю. Г. Проблемы совершенствования судебных экспертиз / Ю. Г. Корухов. – М.: [б.и.], 1994. – С. 249.

Кримінальний процес України: підруч. для студентів юрид. спец. вищ. закл. освіти / Ю. М. Грошевий, Т. М. Мірошниченко, Ю. В. Хоматов та ін.; за ред. Ю. М. Грошевого, В. М. Хотенця. – Х.: Право, 2000. – 496 с.

Кримінально-процесуальний кодекс України. Цивільний процесуальний кодекс України / Верховний Суд України; відп. ред. В. Т. Маляренко. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 352 с.

Марченко А. Б. Слідчі помилки та шляхи їх подолання: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / А. Б. Марченко. – Л., 2006. – 23 с.

Марченко А. Б. Слідчі помилки та шляхи їх подолання: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / А. Б. Марченко. – Л., 2006. – 200 с.

Михеєнко М. М. Кримінальний процес України: підруч. / М. М. Михеєнко, В. Т. Нор, В. П. Шибіко. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Либідь, 1999. – 536 с.

Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квіт. 2001 р. / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2001. – 1104 с.

Панєвін О. С. Судова експертиза в кримінальних справах / О. С. Панєвін, Г. Є. Сухова // Коментар судової практики в кримінальних та адміністративних справах. Постанови Пленуму Верховного Суду України (1995-1997) / відп. ред. В. Т. Маляренко. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – С. 131-145.

Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: постанова Пленуму Верховного Суду України № 8 від 30 трав. 1997 р. [zakon.rada.gov.ua].

Про застосування судами України кримінально-процесуального законодавства, що регулює повернення справ на додаткове розслідування: постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 берез. 1988 р. [б.в.].

Про затвердження Настанови про діяльність експертно-криміналістичних служб МВС України”: наказ МВС України № 682 від 30 серп. 1999 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1999.

Россинская Е. Р. Комментарий к Федеральному закону “О государственной судебно-экспертной деятельности” / Е. Р. Россинская. – М.: [б.и.], 2002.

Навчальне видання

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК”

галузь знань 0304 “Право,”
освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”,
спеціальність 8.18010003 “Судова експертиза”

У к л а д а ч і: ЖУРАВЕЛЬ Володимир Андрійович,
КОНОВАЛОВА Віолетта Омелянівна,
ШЕПТЬКО Валерій Юрійович,
СЕМЕНОГОВ В’ячеслав Володимирович

Відповідальний за випуск *В. Ю. Шепітько*

Редактор *В. В. Арнаутова*
Комп’ютерна верстка *А. В. Старжинської*

План 2012

Підп. до друку 03.08.2012. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 0,56. Облік.-вид. арк. 0,21. Вид. № 144.
Тираж 50 прим. Зам. № 4454. Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.